

Eesti Arsti küsimustele vastab sotsiaalminister Maret Maripuu

Väino Sinisalu – EA peatoimetaja

Andrus Ansipi juhitud koalitsioonivalitsus, mille moodustasid Reformierakond, Isamaa ja Res Publika Liit ning Sotsiaaldemokraatlik Erakond astus ametisse 5. aprillil 2007. Vastse valitsuse sotsiaalministriks on reformierakondlane Maret Maripuu. Sotsiaalminister oli lahkelt nõus vastama ajakirja toimetuse küsimustele, et selgitada oma seisukohti ja kavatsid Eestis meditsiini edasise arengu tagamiseks.

Millised on Eesti meditsiini praegused valupunktid?

Kõige suuremad valupunktid on kasvav HIV-nakatumute arv ja nende haigestumine AIDSi.

Lisaks on oluline tagada tervishoiusüsteemi jätkusuutlikkus peamiste ressursside, nii rahastamise kui ka personali osas. Piisava arvu personali tagamiseks on koostatud koolitustellimuse mudel koos arstlike ja õendusabi erialadega. Mõtlemise peaks ka sellele, kuidas erialase koolitusega inimesi tervishoiusüsteemi tagasi saada, näiteks töötavad paljud õed ja ämmaemandad väljaspool tervishoidu.

Personalitöö paremaks korraldamiseks võib kaaluda kohustuslike valveringide ülevaatamist haiglates, abipersonali planeerimist, infotehnoloogiliste lahenduste arendamist (digipilt, digilugu jms). Personali ja rahastamisega on omakorda tihedalt seotud teenuste kättesaadavuse parandamine.

Kindlasti on oluline esmatasandi tervishoiu arendamine, mis pakuks erinevaid teenuseid ja oleks kättesaadav. Teiste riikide kogemusi arvestades on see tõhusaim ning samas kõige vähem kulusid nõudev võimalus rahvastiku tervise paranemiseks ja ka rahulolu kasvuks.

Kuna infrastruktuur on amortiseerunud ja ebaratsionaalne, siis tuleks haiglavõrgu probleemidele praegustes tingimustes parim lahendus leida.

Üheks võimalikuks lahenduseks oleks näiteks lisarahastamine riigieelarvest.

Õendushoolduse (hooldusravi) süsteem tuleb arendada tervikliku hoolduse osutamiseks. See probleem on omakorda tihedalt seotud haiglavõrguga: kui teenused neile inimestele, kes ei vaja enam aktiivravi, vaid põetust ja hooldust, ei ole piisavalt arenenud, siis ei vähene surve aktiivravile. Samas on selle haavatava sihtrühma (valdavalt eakate inimeste) vajadused kättesaadavate ja kvaliteetsete teenuste järele katmata. Arendama peab koduteenuseid, et inimesed ei peaks minema hooldekodusse või hooldushaiglasse.

Ka inimesed ise peaksid oma tervise suhtes vastutustundlikumad olema: kurdetakse küll, et

järjekorrad on pikad, kuid palju on ka neid, kes vastuvõtu ära unustavad või lihtsalt ette teatamata kohale ei tule.

Kas peate vajalikuks meditsiiniabi lisa-rahastamist muudest allikatest peale haigekassa (nt „karbikulude” katmine, investeringud hoonetesse ja keerukasse aparatuuri jms)?

Sotsiaalmaksu alammäära on tõstetud kaks korda – 2006. ja 2007. aastal – ning see määr võrdsustatakse kuupalga alammääraga aastaks 2009.

Praegu on tekkinud olukord, kus vaid poolte kindlustatud inimeste eest makstakse ravikindlustusmaksu. Näiteks lastel ja pensionäridel (ka osal töötutest) on kindlustus, kuid nende eest ravikindlustusmaksu haigekassasse ei laeku. Lahendusena võib välja pakkuda, et osa rahast tuleks riigieelarvest, mitte ravikindlustuseelarvest (näiteks haigusleheraha).

Tervishoiuteenuse osutajate kapitalikulused rahastatakse riigieelarvest (haigekassa eelarvesse läheb selleks 247 miljonit krooni), kuid need summad ei ole piisavad.

Lisaraha tervishoidu tuleb erinevate projektide kaudu peale haigekassa ka ELi tõukefondidest.

Kuidas edaspidi lahendada personaliprobleeme (vähendada siirdumist välismaale ja tööle asumist teistesse eluvaldkondadesse)? Millised on võimalused töö paremaks tasustamiseks?

Muude sektoritega võrreldes on meditsiinitöötajate palgatõus olnud senini ja on seda ka tõenäoliselt edaspidi kiirem. Ehk see ongi sõnum tänastele veel õppivatele ja juba töötavatele meedikutele: jääge siia, riik hoolitseb, et tervishoiusektoris kasvab palk kiiremini kui mujal ehk siis muutub juba lähiaastatel konkurentsivõimelisemaks muude ELi riikidega. Haigekassa nõukogu on vastu võtnud otsuse, mis tagab tervishoiutöötajatele palgatõusu 2007.–2008. aasta jooksul 40% ulatuses. See teeks arstide keskmiseks kuupalgaks üle 21 000 ja

õdedel üle 10 000 krooni. Mõtleme ka võimalustele, kuidas tõsta arstide alampalk kahekordse Eesti keskmise palga tasemele aastatel 2008–2011.

Kahtlemata on vaja mõelda ka nn pehmetele meetmetele. Siin on oluline roll tervishoiuasutuste juhtidel, kuna töökeskkonna kujundamine ja positiivse õhkkonna loomine kollektiivis on nende kätes. Oskuslik juhtimine, motiveerimine (mitte vaid rahaline), head suhted töökeskkonnas ning erialased koolitused on spetsialistide hinnangul samuti olulised. Sellele asjaolule on siiani ilmselgelt liiga vähe tähelepanu pööratud.

Ka ühiskonna suhtumine meedikutesse on oluline aspekt. Viimasel ajal on erinevaid probleeme tervishoius võimendatud ja palju negatiivset välja toodud. Positiivsed küljed on tihti tähelepanuta jäetud.

Tutvustage põgusalt ka iseennast, oma eelnevat tegevust ja informeeritust meditsiinküsimustes.

Olen elupõline mustamäelane: seal sündinud, kasvanud ja koolis käinud. Samas tunnen ennast ka muhulasena, sest Muhus olen veetnud kõik oma suved. Tunnen, et hingan selle saarega ühes rütmis.

Poliitika juurde jõudsin ma ajaloohuvi kaudu, kuulun Reformierakonda. Riigikogu liige olen olnud 1999. aastast, viimase aasta aseesimehe rollis. Aastatel 2001–2005 olin ametis ka Tallinna linnas linnavolikogu esimehena ja Mustamäe halduskogu esimehena. Nendes ametites puutusin kokku ka sotsiaal- ja tervishoiuküsimustega. Juhtisin Tallinna Lastehaigla nõukogu tööd ning kuulusin PERHi ja Mustamäe apteegi nõukogusse.

Kõige suurem rõõm mu elus on Kaspar, minu kuueaastane poeg. Minu jaoks on mõeldamatu, et peaksin valima karjääri ja pere vahel. Ma armastan väga oma tööd ning ilma selleta ei saa ma olla mina ise. Vahel on ema ja poliitiku rolli kokkusobitamine küll keeruline, kuid kes on õelnud, et elu peab kerge olema. Samas olen ma õnnelik inimene, sest minu vanemad on mulle alati toeks olnud ja Kasparit hoidnud, kui mina olen pidanud

õhtul koosolekul olema. Ma olen tõeliselt rõõmus, et vanemapalk teeb tänastele noortele emadele selle dilemma lahendamise kergemaks ning annab

võimaluse lapsega kodus olemist rahuliku südamega nautida. Lisaks on tore see, et edaspidi on ka meie isadel paremad võimalused oma lastega koos olla.

eestiarst@eestiarst.ee